

Namatek
True Education

Photo Composition

www.namatek.com

۱۰ تکنیک برای ترکیب
بندی عکس

فهرست مطالب

۱. قانون نسبت طلایی (Golden Ratio)
۲. ترکیب بندی مثلثی (Triangular Composition)
۳. قانون کادر در کادر در ترکیب بندی عکس (Frame in Frame)
۴. ترکیب بندی متقارن یا مرکزی (Symmetry in Composition)
۵. ترکیب بندی با خطوط هدایتگر (Leading Lines)
۶. قانون یک سوم در ترکیب بندی عکس (Rule of Thirds)
۷. ترکیب بندی عکس با توجه به بافت ها (Patterns)
۸. قانون فضای منفی یا باز (Negative Space)
۹. قانون فرد در ترکیب بندی عکس (Individual in Composition)
۱۰. قانون قرار دادن سوژه در مرکز (The Subject in the Center)

یکی از نکاتی که بیشتر عکاسان حرفه ای هنگام ثبت عکس به آن اهمیت می دهند، ترکیب بندی عکس است. هر چند استفاده از قوانین و تکنیک های ترکیب بندی در عکاسی ضروری و الزامی نیست؛ اما به کار گیری این تکنیک ها باعث افزایش جذابیت و گیرایی عکس ها می شود. ضمن آن که پیام تصویر به شکل بهتری به بینندگان انتقال می یابد. برای آشنایی بهتر با این تکنیک ها با ما همراه باشید.

تعریف ترکیب بندی عکس (Photo Composition)

به زبان ساده، نحوه قرارگیری و چیدمان عناصر یک تصویر و اثرگذاری آن ها بر یکدیگر را ترکیب بندی عکس می گویند. عناصری چون رنگ، بافت، شکل، فرم و حجم یک تصویر بر جذابیت اثر می افزایند؛ ضمن آن که نگاه بیننده را به سمت سوژه اصلی هدایت می کنند. بدین ترتیب، پیام اصلی تصویر برای مخاطبین قابل درک می شود. شاید رعایت کردن قوانین ترکیب بندی در عکاسی برای مبتدی ها دشوار باشد؛ اما با تمرین بیشتر و البته مشاهده هر چه بیشتر آثار عکاسی، تسلط بیشتری بر تکنیک های مختلف ترکیب بندی پیدا خواهند کرد. در بخش های بعدی مقاله برخی از مهم ترین تکنیک ها و قوانین ترکیب بندی را عنوان می کنیم.

#۱ قانون نسبت طلایی (Golden Ratio)

این قانون به نام های ماریچ فیوناچی و حلزونی نیز در عکاسی شناخته می شود. عکاسان از قانون نسبت طلایی همانند تصویر زیر برای قرار دادن سوژه در فضای مناسب تصویر استفاده می کنند. به شکلی که سوژه و ترکیب بندی عکس برای چشم بیننده بسیار جذاب و دلپذیر باشند. برای عکاسان استفاده از چنین قانون پیچیده ای کمی دشوار است؛ اما با تمرین بیشتر می توانند از این قانون برای ثبت عکس های خیره کننده استفاده کنند. در حالت کلی، سوژه اصلی عکس در مرکز منحنی حلزون قرار می گیرد.

#۲ ترکیب بندی مثلثی (Triangular) (Composition)

در ترکیب بندی عکس می توان از مثلث ها به شکل های مختلف استفاده کرد. سه نقطه مناسب در کادر بیابید و در ذهن خود با اتصال آن ها به یکدیگر، یک مثلث تشکیل دهید. این ترکیب بندی برای تصاویری که سه سوژه دارند، بسیار مناسب است. بیشتر عکاسان سعی می کنند سوژه ها را در هر یک از رئوس مثلث قرار دهند. در صورت نیاز می توانید در برخی از تصاویر چندین مثلث برای ایجاد تصاویر جذاب تر با حس پویایی بیشتر، استفاده کنید.

#۳ قانون کادر در کادر در ترکیب بندی عکس (Frame in Frame)

یکی از جذاب ترین تکنیک های ترکیب بندی، ایجاد قاب های تو در تو است. برای عکاسی پرتره، معماری و خیابانی از این ترکیب بندی به شکل عالی می توان استفاده کرد. در تکنیک کادر در کادر یا قاب در قاب، سوژه اصلی، مانند تصویر زیر، درون یک قاب اضافه ثبت می شود. بهتر است تمام فضای کادر و همچنین سوژه مورد نظر در فوکوس کامل باشند تا گیرایی و جذابیت تصویر بیشتر شود. برای تمرین می توانید از درها، پنجره، شاخه درختان و دالان های تو در تو استفاده کنید.

#۴ ترکیب بندی متقارن یا مرکزی (Symmetry) (in Composition)

عکس هایی که در آن ها از ترکیب بندی متقارن استفاده شده است، عکس هایی هستند که ضمن ایجاد حس آرامش و تعادل در بیننده، نشان دهنده استحکام و نظم می باشند. در بسیاری از بناهای قدیمی و فضاهای معماری می توان چنین ترکیب بندی را مشاهده کرد. در عکاسی نیز متناسب با محل و فضای قرارگیری سوژه اصلی، می توان ترکیب بندی متقارن و مرکزی را در نظر گرفت. به شرطی که از میزان توجه بیننده بر مفهوم اصلی تصویر و اهمیت سوژه کاسته نشود!

#۵ ترکیب بندی با خطوط هدایتگر (Leading Lines)

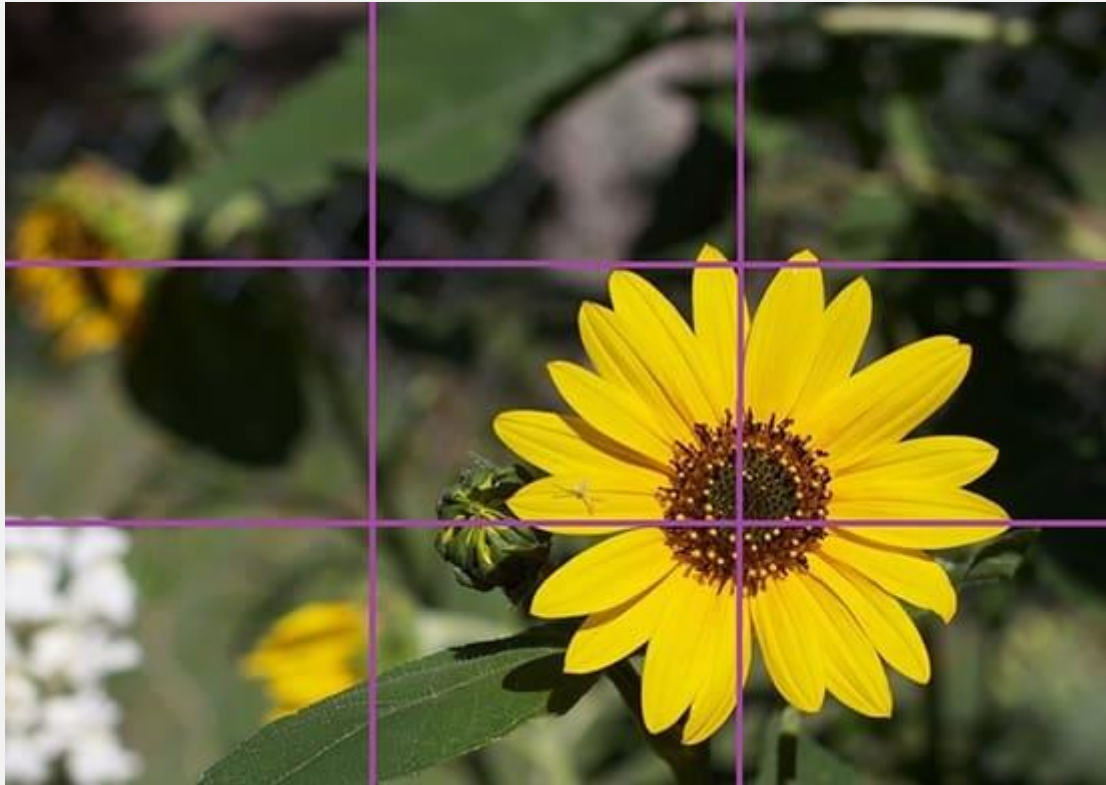
خطوط هدایتگر در ترکیب بندی عکس در جذب توجه بیننده بسیار موثر عمل می کنند. در واقع این خطوط نگاه بیننده را به سمت سوژه اصلی هدایت می کنند و بدین شکل تمرکز بیننده بر عناصر مهم و نوع ترکیب بندی آن ها بیشتر می شود. دیوارها، چراغ ها و تیر برق های بلند شهری، خطوط کشیده شده در مسیرهای مختلف، ریل راه آهن، سیم ها یا کابل های برق و... از جمله مواردی هستند که می توانید برای این نوع ترکیب بندی استفاده کنید.

#۶ قانون یک سوم در ترکیب بندی عکس (Rule (of Thirds

در این قانون باید کادر عکاسی را با ایجاد ۳ خط عمودی و ۳ خط افقی به طور فرضی به ۹ خانه با ابعاد مساوی تقسیم کنید. نقطه اتصال خطوط به یکدیگر در واقع فضایی است که باید سوژه اصلی در آن قرار بگیرد.

این قابلیت در حالت نمای زنده (Live View) دوربین های عکاسی پیشرفته وجود دارد. از این قانون بیشتر در عکس های فضای باز و منظره استفاده می شود.

#۷ ترکیب بندی عکس با توجه به بافت ها (Patterns)

بافت ها در ترکیب بندی عکس های مختلف به ویژه عکس های طبیعت و حیوانات، حس پویایی و زنده بودن را به بیننده القا می کنند. به عنوان مثال اگر در تصویر ثبت شده از بافت تنه درخت یا بافت سنگ های شنی کنار دریا استفاده کنید، مسلماً حس بسیار خوبی به بیننده منتقل خواهید کرد. برای آن که بافت ها در تصاویر بهتر احساس یا دیده شوند، لازم است از لنزهای تله یا ماکرو برای عکاسی استفاده کنید. این قانون ترکیب بندی برای افرادی که علاقه مند به عکس های فضای باز و طبیعت

هستند، بسیار دل انگیز و جذاب است. حتی در عکاسی پرتره می توان بافت صورت سوژه را (افراد میانسال یا کهنسال) که دارای چین و چروک هستند، به نمایش گذاشت. این چنین نگاه بیننده بر ویژگی های ظاهری و حس و حال واقعی سوژه بیشتر می شود.

#۸ قانون فضای منفی یا باز (Negative Space)

برخی از عکاسان با ایجاد فضای باز یا فضای خالی، جذابیت و زیبایی عکس ها را بیشتر می کنند. این قانون نسبت به برخی از تکنیک های

ترکیب بندی عکس ساده تر است. به عنوان مثال می توانید سوژه اصلی را در بخش کوچکی از کادر قرار داده و باقی فضای عکس را بدون هیچ اِلمانی در نظر بگیرید. بدین شکل نگاه بیننده بیشتر روی سوژه اصلی معطوف می شود. البته می توانید با محو کردن پس زمینه سوژه نیز بر جذابیت آن در فضای خالی کادر عکاسی بیفزایید.

#۹ قانون فرد در ترکیب بندی عکس (Individual in Composition)

یکی دیگر از قوانین ترکیب بندی، استفاده از قانون فرد در عکس ها است. بدین معنا که تعداد سوژه ها در قاب عکاسی فرد (۳، ۵ یا ۷ عدد) باشد. اعداد فرد نمایانگر پویایی و جریان در تصویر هستند. معمولا از این قانون

در عکاسی تبلیغات یا محصول استفاده می شود. به طور کلی، اگر در تصویر ثبت شده قصد نمایش دادن ایستایی، ثبات، استحکام و نظم را دارید بهتر است از خطوط مستقیم، اعداد زوج، مربع ها، تقارن و... استفاده کنید. برای نشان دادن تغییر و بی نظمی در تصاویر نیز می توانید از ترکیب بندی مثلثی، اعداد فرد، خطوط منحنی یا قطری و... استفاده کنید.

#۱۰ قانون قرار دادن سوژه در مرکز (The Subject in the Center)

یکی دیگر از قانون های ترکیب بندی که کم و بیش در بیشتر تصاویر دیده اید، قانون قرارگیری سوژه در مرکز است. این قانون برای همه سوژه ها و

عناصر موجود در تصویر مناسب نیست! اما اگر به شکل آگاهانه و اصولی در ترکیب بندی عکس استفاده شود، مسلماً تاثیر زیادی بر نگاه و حس و حال بیننده دارد. به عنوان مثال در عکاسی پرتره با قرار دادن سوژه در مرکز کادر عکاسی و محو کردن فضای باقی مانده، می توان سوژه را از پس زمینه جدا کرده و بر جذابیت و گیرایی آن افزود.

